

[Ole Bjørn Kraft.]

næppe være muligt for dem at føre denne neutralitetspolitik. Det offer, vi bragte i mellemkrigstiden, var forgæves. Neutralitetspolitikken brast, da den kom på tværs af en stormagts strategiske interesser og planer.

Sålidt som i Norge er der derfor i Danmark nogen tiltro til, at neutralitetspolitikken er den trylleformel, der kan frelse os. Den aldeles afgørende betragtning må imidlertid være den fundamentale ændring i magtforholdene og i forholdene mellem staterne, der er indtrådt efter de to verdenskrige. Der er ikke længere tale alene om en Europapolitik; vi må nu tænke i kontinenter, hvor vi før tænkte i lande. De, der endnu er tilhængere af neutralitetspolitikken for Danmarks vedkommende, har ikke forstået dette nye verdensbillede. En ny verdenskrig vil gå med syvmileskridt over jorden. De chancer, der kan være for, at et lille land, der som vort er placeret på et afgørende strategisk punkt, gennem sin politik kan bevæge de kræfter, der er sluppet løs, til at vise hensyn, er så latterligt små, at man ikke kan regne med dem, når vi skal tage stilling til vort lands sikkerhedsproblem, så meget mindre som, hvad jeg senere skal komme til, vort sikkerhedsproblem må ses som et led i hele verdens sikkerhedsproblem. Det var en erkendelse af realiteten i dette nye verdensbillede, der førte til De Forenede Nationer og de pagtbestemmelser, som skabte et sikkerhedssystem, der skulle sikre freden. Ved tiltrædelsen af De Forenede Nationer erkendte også Danmark, at neutraliteten i gammeldags forstand ikke længere eksisterer. Nu må alle erkende, at De Forenede Nationers sikkerhedssystem er brudt sammen, ikke længere kan byde noget land og i særdeleshed ikke små lande nogen tryghed, nogen sikkerhed.

Men med sammenbruddet af dette sikkerhedssystem er vi ikke vendt tilbage til de gamle tilstande. Spørgsmålet er fortsat: Hvorledes skal landene nu sikre deres fred under disse nye vilkår? Atlanterhavspagten er blevet det svar, som alle Vesteuropas demokratier undtagen to, Sverige og Schweiz, hvis forhold må erkendes at være af ganske særlig karakter, har givet på dette spørgsmål.

Jeg vil, inden jeg går videre, nævne et ganske særligt forhold, der foruden de forhold, jeg allerede har nævnt, bidrager til, at man må have en overordentlig stærkt tvivl om neutralitetspolitikken mulighed og berettigelse. Jeg tænker på de kommunistiske partiers placering som en faktor i magtkampen. De kommunistiske partiers afsværgning af den nationale loyalitet, deres

trusel om at ville fremme deres verdensrevolutionære planer ved en uforbeholden tilslutning til og en kritikløs accept af en enkelt stormagts politik, vil ved et krigsudbrud true med at rejse krigen indefra i ethvert land, der ikke slutter sig til eller er forbundet med den pågældende stormagt. Jeg tror, at neutralitetspolitikken tilhængere skulle tage dette synspunkt op til nøjere prøvelse, hvis de, hvad jeg tror, har et varmt ønske om virkelig at bidrage til vort folks frihed og tryghed i fremtiden.

Sikkerhedsproblemet må blive det centrale i vore overvejelser; både tilhængere og modstandere af neutralitetspolitikken må kunne enes i den betragtning, at vort sikkerhedsproblem kræver, at vi skal kunne forsvare os, hvis vi bliver angrebet, ja, at neutraliteten, hvis den skal være andet end tomme ord, som den var i 1940, kræver, at landet ikke henligger som et militært tomrum, der efter alle erfaringer er til fordel for den nærmestliggende stærke militærmagt. Uden våben betyder en sådan neutralitet, at man på forhånd giver en aggressiv magt en fordel på bekostning af de fredselkende magter andetsteds. Ingen kan heller være i tvivl om, hvem det er, vi skal forsvare os imod. Der kan kun blive tale om stormagter, ikke om mindre lande. Vort forsvar må altså være således indrettet, at vi har nogen mulighed for at kunne yde modstand mod et angreb, hvis man ikke på forhånd giver tilslutning til den aggressive part. Hvis vi ikke har nogen mulighed for et forsvar, vil der kun være overladt det danske folk to udveje mod et angreb under en stormagtskrig: okkupation eller evakuering. Også dette burde neutralitetspolitikken tilhængere tage i betragtning. Det var dette grundsynspunkt, nødvendigheden af at kunne yde modstand mod angreb selv fra en stormagt, der var genstand for overvejelserne i den skandinaviske forsvarskomiteé, og som dannede grundlaget for konferencerne i København og Oslo. Man nåede i denne komité til den enstemmige opfattelse, at der var to ting, der var nødvendige, hvis det skandinaviske forsvarsforbund skulle kunne blive en realitet, der løste de skandinaviske landes sikkerhedsproblem, og hvad der her gælder for et forbund, gælder naturligvis i endnu højere grad, hvis landene står hver for sig. Det ene var, at det var nødvendigt, at først og fremmest Norge og Danmark fik adgang til at skaffe sig den fornødne moderne udrustning, der kunne bringe disse landes forsvar på højde med Sveriges, når hensyn tages til landenes størrelse og økonomiske